

KWALITEITSRAPPORTAGE 2016 | Lumbale hernia

Bergman Clinics heeft als doel de cliënt onder aangename omstandigheden beter te maken. Dit willen we bereiken door ook de medische zorg iedere dag beter te maken. Daarbij is continu evalueren en kijken hoe het beter kan een repeterend feit.

We registreren dan ook allerlei gegevens rond de behandeling en vragen aan cliënten om vragenlijsten in te vullen. Door alle verzamelde data te analyseren krijgen we een steeds beter beeld van de ontwikkelingen en resultaten van onze behandelingen.

Deze data is voor ons essentieel om de zorg steeds beter te maken. We vinden het echter ook belangrijk dat cliënten en betrokkenen, verwijzers als huisartsen maar ook verzekeraars of andere zorgverleners inzicht hebben in de kwaliteit van de zorg die wij bieden.

Om die reden maken we de kwaliteitsuitkomsten die we genereren openbaar. Deze informatie verversen we regelmatig, zodat altijd de meest recente uitkomsten beschikbaar zijn.

De kwaliteitsinformatie hebben we geordend naar de volgende onderwerpen:

➤ Resultaat van de behandeling (effectiviteit)

U komt bij Bergman Clinics vanwege bepaalde klachten die u verholpen wilt hebben. De kwaliteitsmaten die bij resultaat staan beschreven, geven een indruk van het resultaat van de behandeling.

➤ Veiligheid

Bij Bergman Clinics werken we zo veilig mogelijk. Bij een operaties bestaat echter altijd een kleine kans op complicaties, zoals infecties of nabloedingen. U krijgt daar uitgebreide voorlichting over van uw arts. Het onderwerp veiligheid geeft een beeld hoe vaak veiligheidsrisico's zijn opgetreden. De kwaliteitsmaten die bij effectiviteit staan beschreven, geven een indruk van het resultaat van de behandeling.

➤ Cliëntgerichtheid

Het is voor Bergman Clinics heel belangrijk om aan de wensen en behoeften van onze cliënten te voldoen, tenzij deze strijdig zijn met professionele normen en/of richtlijnen. Om inzichtelijk te maken hoe goed we daar in slagen voeren we bijvoorbeeld bij alle cliënten een tevredenheidsonderzoek uit, registreren we eventuele klachten en bestuderen we reacties die binnen komen op Zorgkaart Nederland.

➤ Ervaring van arts en team

Zorg vergt deskundigheid en ervaring. Het is dan ook belangrijk dat zorgverleners geschoold zijn en regelmatig bijscholing krijgen. Het vaker verrichten van de handelingen vergroot de vaardigheid. Cliënten geven aan dat zij graag behandeld willen worden door een arts die vaak een bepaalde handeling uitvoert. Bij dit onderwerp maken wij de ervaring van de artsen en hun teams inzichtelijk.

Conclusies:

- ✓ ***Bergman Clinics behoort met 408 lumbale hernia operaties in 2016 tot de meest gespecialiseerde instellingen in Nederland.***
- ✓ ***87% van onze cliënten ervaart een duidelijke verbetering na de operatie.***
- ✓ ***78% van onze cliënten beoordeelt het resultaat van de operatie na 1 jaar als goed tot uitstekend.***
- ✓ ***Onze cliënten beoordelen de medische deskundigheid van de arts met een 8,8.***
- ✓ ***Slechts 2% (2 op de 100) cliënten ondervinden een complicatie n.a.v. een hernia operatie.***

Uitkomsten:

Binnen Bergman Clinics | Bewegingszorg, leveren we zorg gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten en implementeren deze inzichten op een wijze waardoor de hoogste mate van effectiviteit wordt behaald, op een zo veilig mogelijke manier. De hoogwaardige zorg is o.a. gebaseerd op de richtlijn Lumbosacraal radiculair syndroom van de beroepsvereniging (Nederlandse Vereniging voor Neurochirurgie).

Voor het zorgprogramma Lumbale Hernia staan hieronder de volgende onderwerpen beschreven:

Ervaring arts en team

1. Het aantal behandelingen
2. Onze specialisten

Effectiviteit

3. Effect van de operatie op de klachten

Veiligheid

4. Complicaties
5. Heroperaties

Cliëntgerichtheid

6. Tevredenheid en aanbevelingen

1. Het aantal behandelingen

1.1 Wat zegt het aantal behandelingen over kwaliteit van zorg?

Voor mensen met rugklachten (eventueel in combinatie met pijn in de benen) bestaat er niet één behandeling die voor iedereen geschikt is. Een advies wordt gebaseerd op individuele factoren zoals leeftijd, de duur van de klachten, eerder ondergane operaties, ernst van de rugklachten en/of pijn klachten, de algemene gezondheidstoestand en eventuele risico's.

Binnen Bergman Clinics worden de volgende behandelopties voor een lumbale hernia besproken:

- Een afwachtend beleid, waarbij leefstijladviezen en informatie wordt gegeven
- Conservatieve behandeling
- Chirurgische behandelopties:
  - De klassieke “open” operatie: via een incisie in het midden van de rug. Hierbij worden de rugspieren met een spreider opzij gehouden.
  - De Micro Tube Dissectomie (MTD): via een snede van ongeveer twee cm in de rug wordt een buisje ingebracht dat dient als wondspreider. Deze techniek wordt bij Bergman Clinics verreweg het meest uitgevoerd.

#Op onze site treft u [hier](#) meer informatie aan.

Uitgangspunt is dat we alleen opereren als een afwachtend beleid of een conservatieve behandeling geen of onvoldoende resultaat had.

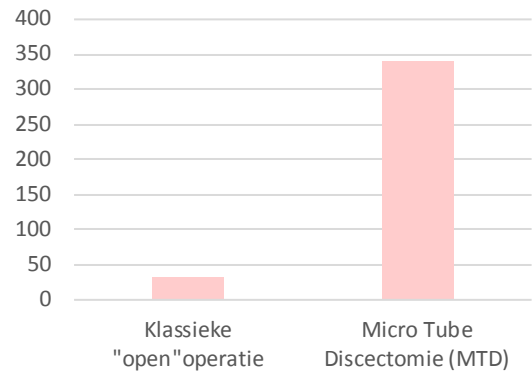
1.2 Hoe scoort Bergman Clinics op het aantal behandelingen?

Op verschillende rugpijn gerelateerde websites treft u informatie aan over het nut van een conservatieve behandeling bij een rug- en/of nekhernia. De behandeling is dan veelal gericht op het vermijden van pijnlijke houdingen en het voorschrijven van pijn medicatie. Deze maatregelen kunnen bij negen van de tien mensen de symptomen verlichten.

Dit is helemaal in lijn met het behandelbeleid bij Bergman Clinics. We opereren geen personen waarbij een conservatieve behandeling nog onvoldoende is geprobeerd, of waarbij spontaan een lichte verbetering van de klachten optreedt.

Bergman Clinics heeft een duidelijke focus op de minimaal invasieve behandeling (MTD) van de lumbale HNP en behoorde in 2012 tot de 10% instellingen met het hoogste volume lumbale HNP operaties. De verwachting is dat we in 2016 bij de top 5 meest gespecialiseerde instellingen horen.

In figuur 1. staat weergegeven dat in 2016 in totaal 408 operaties n.a.v. een lumbale hernia werden uitgevoerd. De figuur laat tevens zien hoeveel operaties een traditionele open benadering werden uitgevoerd (n=14) en hoeveel daarvan via een MTD techniek (n=394).

Figuur 1. Soorten operaties n.a.v. lumbale hernia in 2016.

Cliënten zijn bereid om te reizen om bij Bergman Clinics een operatie te ondergaan. Uit landelijk beschikbare data zien we dat cliënten niet uit het gebied rond onze kliniek in Naarden afkomstig zijn.

Door te kijken naar de postcodes van de geopereerde cliënten zagen we dat slechts 48% van onze cliënten minder dan 30 kilometer van Naarden wonen (figuur 2).

Gebied	Afstand tot kliniek	2012	2013	2014	2015	2016
I	< 30 km	56%	57%	57%	48%	48%
II	< 50 km	82%	82%	85%	82%	84%

Figuur 2. Herkomst van cliënten in 2012-2016.

Wij zijn van mening dat de verklaring voor het hoge verwijsperscentage gezocht moet worden in de strenge cliëntselectie en de actieve bemiddeling van de zorgverzekeraars.

1.3 Uit welke bron zijn de gegevens rond aantallen behandelingen afkomstig?

Alle behandelingen die binnen Bergman Clinics worden uitgevoerd, worden vastgelegd in het elektronisch cliëntendossier: De bovenstaande gegevens zijn afgeleid uit het aantal operaties dat werd gedaan in de periode 2016.

2. Onze medisch specialisten

2.1 Wat zegt de ervaring van de specialisten over de kwaliteit van zorg?

Bergman Clinics is één van de grootste gespecialiseerde klinieken voor rugklachten van Nederland. Onze neurochirurgen zijn vooraanstaande specialisten en Bergman Clinics voldoet aan alle onafhankelijke kwaliteitsgaranties.

De Nederlandse Vereniging voor Neurochirurgie, heeft in samenwerking met haar leden en op basis van onderzoek een aantal kwaliteitsnormen voor haar leden gesteld. Op basis van deze normen voert de beroepsvereniging bij alle neurochirurgische centra eens in de vijf jaar visitaties uit. Een visitatie in 2013 leverde een zeer goede waardering op.

2.2 Hoe scoort Bergman Clinics op de ervaring van specialisten?

Onze neurochirurgen hebben in 2013 de visitatiecommissie van de Nederlandse Vereniging van Neurochirurgie ontvangen. De conclusie van de visitatiecommissie was dat *“De neurochirurgische zorg bij Bergman Clinics goed op orde is, conform de maatstaven van de beroepsgroep. Er is geen reden tot het stellen van voorwaarden”*. Tevens werd melding gemaakt dat de artsen hun punten voor deskundigheidsverbetering halen.

In Nederland worden door 100 neurochirurgen ongeveer 10.000 operaties uitgevoerd. Dat is gemiddeld ongeveer 100 operaties per jaar per neurochirurg. In onze kliniek werkten de afgelopen 3 jaar twee neurochirurgen en die voerden totaal 610 wervelkolomoperaties uit.

Neurochirurgen werkzaam bij Bergman Clinics:

- Dr. M.L.J.F. Schröder,
- Dr. D.J. Zeilstra,

Voor de hernia's zijn dat de volgende ingrepen:

Aandoening	Aantal operaties
Nekhernia	77
Lage rughernia	408

Tijdens het tevredenheidsonderzoek vragen we aan cliënten hoe ze de bejegening van de specialisten hebben ervaren. Daaruit komt in 2016 het volgende beeld:

- Cliënten beoordelen de tijd die de specialist voor hen heeft genomen met een **8,3**
- Cliënten beoordelen hoe goed de specialist naar de inbreng van de cliënt heeft geluisterd met een **8,3**
- Cliënten beoordelen het persoonlijk contact met specialist met een **8,2**
- Cliënten beoordelen de medische deskundigheid van de specialist met een **8,8**
- **76%** van de cliënten zou de specialist beslist **aanbevelen** bij vrienden of familie

2.3 Uit welke bron zijn de gegevens rond ervaring specialisten afkomstig?

Het Rapport Kwaliteitscommissie Nederlandse Vereniging voor Neurochirurgie in 2013. Alle behandelingen die binnen Bergman Clinics worden uitgevoerd, worden vastgelegd in het elektronisch cliëntendossier: De bovenstaande gegevens zijn afgeleid uit het aantal operaties dat werd gedaan in de periode 2016.

We vragen iedere cliënten een aantal maanden na de behandeling de ZKN tevredenheidsvragenlijst in te vullen. We hebben de antwoorden van heel 2016 gebruikt.

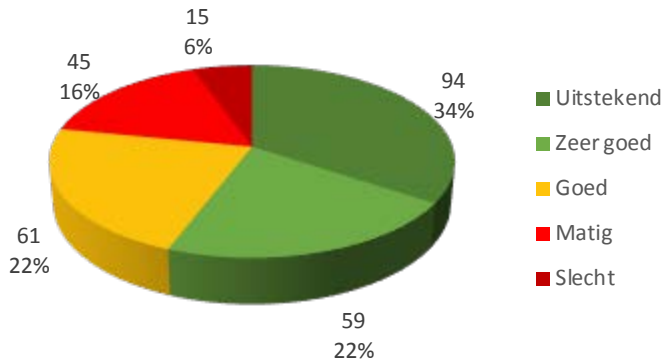
3. Effect van de operatie op de klachten

3.1 Wat zegt het effect van de operatie op de klachten over kwaliteit van zorg?

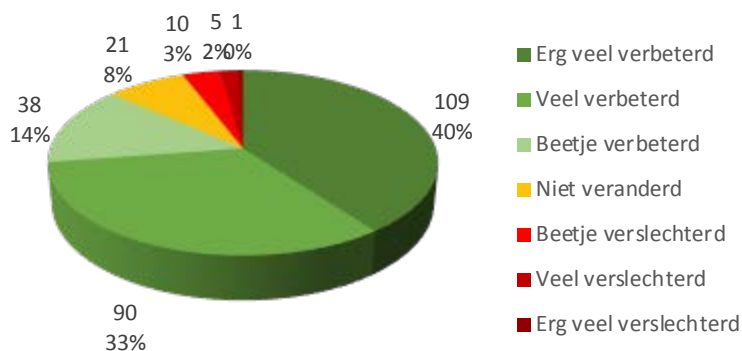
Cliënten komen bij Bergman Clinics omdat ze in hun dagelijks leven beperkingen ervaren. Om de resultaten van de behandeling in beeld te brengen maken we gebruik van gevalideerde, en door de beroepsgroep van artsen geaccepteerde, vragenlijsten (ODI; NRS (rug); NRS (been)). Op basis van de antwoorden die cliënten in deze vragenlijsten geven kunnen we in kaart brengen hoeveel verbetering is bereikt op de volgende klachten die samenhangen met lumbale hernia.

3.2 Hoe scoort Bergman Clinics op “effect van de operatie op de klachten”?

Als we naar onze interne metingen kijken, dan zien we dat 87% van de cliënten een verbetering in klachten in hun dagelijks functioneren ervaart na 1 jaar. In 5% van de gevallen is er sprake van een verslechtering.

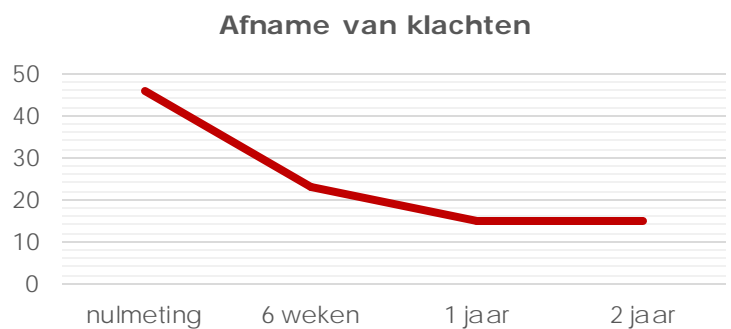

Figuur 3. Beoordeling resultaat na 1 jaar (door cliënten geopereerd in 2015-2016)

Figuur 4. Beoordeling verandering van dagelijks functioneren na 1 jaar (door cliënten geopereerd in 2015-2016)

Uit figuur 5 is af te leiden dat cliënten met rugklachten na 6 weken op de functionaliteitsvragenlijsten al een verbetering van 50% laten zien (gemeten met de Oswestry Disability Index). Die verbetering zet verder door na 1 jaar. Dan geven de cliënten aan een verbetering te ervaren van 67%. Dit betekent bijvoorbeeld dat mensen langer kunnen zitten, lopen en/of staan.

Figuur 5. Afname van klachten na operaties in 2014, 2015 en 2016. Gemeten met de Oswestry Disability Index

Ook de ervaren pijn vermindert. De pijn in het been is meer afgenomen (71%) dan de rugpijn (50%) na 1 jaar.

In ons tevredenheidsonderzoek geeft **92%** van de cliënten aan dat hij/zij het resultaat van behandeling **een duidelijke verbetering** vindt.

3.3 Uit welke bron zijn de gegevens rond het effect van de operatie op de klacht afkomstig?

Bron: Cliënten vullen voor de operatie, 6 weken, 1 jaar en 2 jaar na de operatie een vragenlijst in. We hebben de antwoorden gebruikt van cliënten met een operatie n.a.v. een lumbale hernia in 2014, 2015 en 2016.

4. Complicaties

4.1 Wat zegt “het aantal complicaties” over kwaliteit van zorg?

Zoals bij elke operatie zijn er ook bij de herniaoperatie risico's. De kans dat deze zich voordoen is echter gering.

Complicaties die kunnen voorkomen zijn:

- Infectie van de wond of van de tussenwervelruimte
- Toename van de uitvalsverschijnselen (verlamming, gevoelsverlies), meestal ten gevolge van het moeten manipuleren van de zenuw die bekneld is.
- Nabloeding in het operatiegebied
- Lekkage van vocht uit het wervelkanaal (liquorlekkage)

In zeer beperkte mate krijgen cliënten na de operatie een hernia op dezelfde plaats. Dat wordt een recidief hernia genoemd. Dit kan dan opnieuw beenpijn geven. Een echt recidief, het opnieuw optreden van een hernia op dezelfde plaats, treedt bij ongeveer 5% van de geopereerde cliënten op en ontstaat doordat het technisch gezien niet mogelijk is om al het tussenwervelschijfmateriaal te verwijderen. Een nieuwe herniaoperatie is moeilijker, en geeft een hogere kans op complicaties. Het is ook mogelijk dat de operatie helpt tegen de bestaande klachten, maar dat er andere klachten voor in de plaats komen.

4.2 Hoe scoort Bergman Clinics op complicaties?

In 2016 waren er 12 operaties met een complicatie. Dat komt neer op 2%.

Infectie van de wond of van de tussenwervelruimte	0
Toename van de uitvalsverschijnselen (verlamming, gevoelsverlies), meestal ten gevolge van het moeten manipuleren van de zenuw die bekneld is.	1
Nabloeding in het operatiegebied	0
Lekkage van vocht uit het wervelkanaal (liquorlekkage)	8

Bij cliënten die in 2016 werden geopereerd bleek in 2 gevallen een heroperatie ten gevolge van een recidief hernia noodzakelijk (0,4%).

4.3 Uit welke bron zijn de gegevens rond complicaties afkomstig?

De artsen noteren in hun dossiers de technische complicaties zoals hierboven beschreven en ook door de beroepsgroep afgesproken.

5. Heroperaties korte termijn (30 dagen)

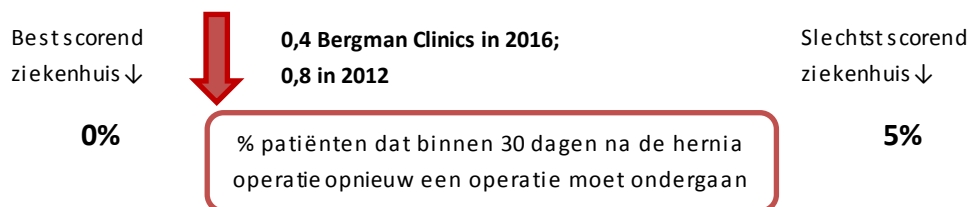
5.1. Wat zegt “heroperatie” over kwaliteit van zorg?

Een heroperatie kan worden verricht omdat een vorige operatie tot complicaties heeft geleid of niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd. Complicaties kunnen altijd optreden, maar ze kunnen ook het gevolg zijn van onvoldoende kwaliteit van zorg (bijvoorbeeld een suboptimale operatietechniek bij de primaire operatie, te weinig chirurgische ervaring, suboptimale peri-operatieve zorg, suboptimale indicatiestelling).

Uit de literatuur is bekend dat mensen die een operatie hebben ondergaan in verband met een lumbale hernia operatie heel soms binnen 30 dagen opnieuw worden geopereerd.

5.2 Hoe scoort Bergman Clinics op het percentage heroperaties binnen 30 dagen?

Figuur 6 toont het percentage heroperaties in Nederland in 2012. In dat jaar scoorde Bergman 0,8% en in het jaar 2016 werd 2 keer een heroperatie binnen 30 dagen na de oorspronkelijke operatie uitgevoerd (0,4%).

Figuur 6. Percentage heroperaties binnen 30 dagen na hernia operatie in 2012.

5.3 Uit welke bron zijn de gegevens rond recidieven afkomstig?

Bron: Alle behandelingen die binnen Bergman Clinics worden uitgevoerd, worden vastgelegd in het elektronisch cliëntendossier: De bovenstaande gegevens zijn afgeleid uit het aantal operaties dat werd gedaan in de periode 2016.

6. Tevredenheid en aanbevelen van Bergman Clinics

6.1 Wat zegt “tevredeheid” over kwaliteit van zorg?

Het is belangrijk voor ons om van cliënten te horen of ze tevreden zijn en hoe ze de behandeling hebben ervaren. Daarom vragen we na de operatie aan de cliënten hoe tevreden ze waren over het resultaat van de behandeling. Daarnaast vragen we aan onze cliënten of ze Bergman Clinics bij familie en/of vrienden zouden aanbevelen. De achterliggende gedachte is dat als cliënten erg tevreden zijn, ze dit ook graag delen met anderen.

6.2 Hoe scoort Bergman Clinics op tevredenheid?

De cijfers zijn beschikbaar voor Bergman Clinics | Bewegingszorg als geheel op onze site. Voor onze neurochirurgische operaties werden in 2016 de volgende rapportcijfers ingevuld.

Onderwerp	Rapport cijfer
Informatieverstrekking voorafgaand aan de behandeling	8,3
De bejegening door de behandelaar	8,3
Voor de behandeling	8,2
De verleende nazorg (herstelperiode, controles, medicatie, noodgevallen)	7,9
Totaal indruk van de kliniek	8,5

6.3 Uit welke bron zijn de gegevens rond tevredenheid afkomstig?

We vragen iedere cliënten een aantal maanden na de behandeling de ZKN tevredenheidsvragenlijst in te vullen. We hebben de antwoorden van heel 2016 gebruikt.